Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Сподвижники святої волі –
із тьми,
із смороду, із неволі...
Тарас Шевченко

№ 13 (275)
22 квітня
2010 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Гол. редактор – Богдан Вівчар * Редактор – Михайлина Боднар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * Наші реквізити: Р/р 2600630015124 в Укрсоцбанку МФО 336019, код 04929075. * За зміст та достовірність інформації у рекламі відповідальність несе рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідальність несе автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

ПОЗИЦІЯ

НІ – ВНУТРІШНІЙ ОКУПАЦІЇ!

Відповіддю на внутрішню окупацію країни, яку здійснює нова влада, стануть акції громадянської непокори, до яких уже готові націоналісти. Про це на прес-конференції для журналістів, організованій міською організацією КУН, заявили представники націоналістичного об'єднання «Національний вибір».

«Нова влада, яка прийшла до керма держави на хвилі сумнівного успіху на виборах, замість виконання своїх соціальних та економічних обіцянок розпочала згортання процесів національного і духовного відродження, – наголосив голова ІФ МО КУН Євген Щупак. – Конфлікт у суспільстві викликало вже одне призначення на посаду міністра освіти і науки Табачника, відомого своїми україножобськими переконаннями, заявами й діями. Хіба може людина, яка заперечує саме існування української нації і держави, не визнає національно-визвольної боротьби ОУН–УПА та її провідників Романа Шухевича і Степана Бандеру, опікуватися вихованням і навчанням підростаючого покоління?..»

«Він уже взявся за переписування української історії на кшталт радянської, – продовжив думку свого соратника координатор ради об'єднання націоналістичних сил західного реґіону Святослав Перцович. – Ще один чільник уряду віце-прем'єр Семиноженко запопадливо підхопив кремлівську ідею реанімації союзної держави у складі Білорусі, України і Росії».

Йшлося й про рішення Донецького окружного адмінсуду щодо відміни Указу про присвоєння Степанові Бандері звання Героя України, про загрози державності української мови, свободі слова, про згортання демократичних процесів. Про це говорили заступник голови проводу Ярослав Гулик, голова обласного проводу ОУН (м) Микола Сулятицький та інші. Ці загрози спонукають націоналістів готуватись до акцій громадянської непокори. Поки що це протестні віча, пікети держустанов, але можливі й походи на Київ, повернення до Майдану.

Б. В.

ОЧЕВИДНЕ-НЕЙМОВІРНЕ

ВОСКРЕСІННЯ... БУЛО ЧИ НЕ БУЛО?

Через помилку лікарів «швидкої» ледь не поховали заживо новонароджену дитину, повідомляється у новинах ТСН

За словами медиків, породілля в останні дні вагітності не гребувала спиртним, тому дівчинка народилася мертвою. Проте пізніше, коли батько дитини забрав її додому для поховання, вона раптово ожила.

Дівчинка народилася «глибоко недоношеною» (у неповні сім міся-ців важила 1300 грамів). Її мама – двадцятисемирічна селянка з Биткова – народжувала вдома. Напередодні садила картоплю, а вночі в неї почалися перейми. Рідні запевняють, що непорозуміння з медиками почалися одразу після їхнього приїзду.

Спочатку швидка не приїжджала на виклик, скаржачись на брак бензину. Коли лікарі дістались породіллі, то, за словами бабусі «воскреслої» дівчинки, Юстини Михайлюк, не хотіли перерізати пуповину. Врешті матір з дитиною шпиталізували.

Лікарі винесли вердикт – дитина померла. За словами батька, йому наказали принести коробку й одноразову пелюшку, щоб покласти туди тільце. А заодно й написати, що до них претензій не мають.

Лікарі впевнені, що породілля сама винна: напередодні три дні пила, народжувала в антисанітарних умовах.

«Це соціальний випадок. Жінка досі виходить зі стану алкогольного сп'яніння», – сказав головний лікар Надвірнянської ЦРЛ Ярослав Ісопенко про породіллю.

За кілька годин після шпиталізації дружини Олександр повернувся додому з тілом донечки в аптечній коробці. Бабуся взяла немовля, щоб підготувати його до поховання. Та, поки батько шукав свічку та свячену воду, дівчинка «ожила».

«Я ту дитинку почала розповивати – вона кувекає. Я розповиваю далі, а вона ручку підняла», – розповіла бабуся.

Дитину повернули в лікарню. Втім, у пологовому те, що немовля покидало стіни медустанови, категорично заперечують.

За словами головного лікаря Надвірнянського пологового будинку Василя Заріцького, дитину оживили при наданні меддопомоги. А от у «швидкій» визнали, що їздили до родини Михайлюків двічі, вдруге – по «воскресле» немовля.

У лікарні зізналися, що в цьому випадку існує порушення протоколів надання медичної допомоги. За словами головного лікаря, 12 осіб будуть давати пояснення.

За цим випадком в лікарні проводять службове розслідування. Дитину батьки назвали Ангеліною. Разом з матір'ю вона нині в дитячій обласній лікарні.

КОРОТКО: НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

ПРЕМІЇ

ЛАУРЕАТІВ ВИЗНАЧЕНО

Комісія з присудження міської премії імені Івана Франка в галузі літератури і журналістики назвала трьох цьогорічних лауреатів. Вручення премії відбудеться 7 травня під час святкування Дня Івано-Франківська.

У галузі літератури лауреатом міської премії імені Івана Франка став відомий на Прикарпатті журналіст і літературний критик Дмитро Юсип за збірку літературно-критичних та публіцистичних студій «Любові вічний слід» і поетеса Галина Петросаняк, авторка книги «Спокуса говорити».

У галузі журналістики премію здобув Зіновій Бойчук за художньо-публіцистичне видання «У серці мали те, що не вмирає», серію публіцистичних статей та телепередачу про повстанського поета Марка Боєслава.

БУДІВНИЦТВО

БУДІНДУСТРІЯ ОЖИВАЄ

За підсумками січня–березня 2010 р. підприємства Івано-Франківська виконали будівельних робіт на суму 38,4 млн. грн. або на 53,4 відсотка загальнообласного обсягу. Відставання від рівня будівництва аналогічного періоду 2009 р. становило 44,3 відсотка, – інформує Головне управління статистики в Івано-Франківській області.

Зниження обсягів допущене за всіма основними видами будівельної діяльності. На підприємствах з будівництва будівель та споруд, частка яких в загальному обсязі становила 75 відсотків, обсяги робіт зменшилися на 44,6 відсотка.

Менше, ніж за відповідний період торік, виконано робіт із завершення будівництва (на 78 відсотків), підготовки будівельних ділянок (на 51,2 відсотка), установлення інженерного устаткування будівель та споруд (на 40 відсотків).

У структурі робіт за характером будівництва роботи з нового будівництва, реконструкції та технічного переозброєння становили 89,5 відсотки від загального обсягу, з капітального та поточного ремонтів – 4,7 відсотки та 5,8 відсотки відповідно.

ПАМ'ЯТЬ

АЛЕЯ ЖУРНАЛІСТІВ

У дендрарії лісонасіннєвого селекційного центру у Клубівцях Тисменицького району заклали Алею пам'яті прикарпатських журналістів. Її створення організувало обласне управління лісового і мисливського господарства у рамках акції «Посади і збережи своє дерево».

«Ярослав Гретчук, Дмитро Курищук, Микола Масляк, Володимир Коритан, Роман Боднарчук, Михайло Копильців, Василь Галамасюк, Василь Якуб'як, Іван Мороз, Віталій Волохін, Микола Кубик, Леонід Гах, Володимир Роса, Роман Юзва, Борис Голіков, Сергій Глянцев, Богдан Михайлюк, Олександр Мохначов, Тарас Процюк уже не з нами...»

Як зазначив начальник обласного управління лісового і мисливського господарства Олексій Головчак, це ті люди, які познімали й написали багато репортажів про ліс і його майбутнє. На знак світлої пам'яті про них їхні колеґи-журналісти місцевих телекомпаній, радіо та газет посадили дев'ятнадцять саджанців кипарису та туї.

БЛАГОДІЙНІСТЬ

ДЛЯ ДИТЯЧИХ САНАТОРІЇВ

На Прикарпатті вдруге побували 15 студентів інтернаціонального комерційного університету (м. Ліль, Франція). Молоді французи перебуватимуть на Івано-Франківщині до сьогодні не лише з пізнавальною метою, а й, як і торік, з метою надання гуманітарної допомоги дитячим медичним закладам області, повідомили в Івано-Франківській обласній організації Товариства Червоного Хреста.

Впродовж минулого і цього року французькі студенти збирали кошти, щоб разом з обласним Червоним Хрестом закупити подарунки для трьох дитячих санаторіїв: «Сніжинка» і «Прикарпатський», що в місті Яремче, «Смерічка» – у селищі Ворохта та для обласного Центру реабілітації дітей з ДЦП. За словами голови ОО Товариства Червоного Хреста Валерія Старченка, «найімовірніше, за зібрані юними французами євро дитячим лікувальним закладам буде закуплена та подарована оргтехніка».

Відбулися зустрічі французьких студентів з ровесниками з Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

ІСТОРІЯ

МОЛОДОРУХ – ДІЄ

Молодорухівці вшанували пам'ять славного отамана.

У рамках відзначення Івано-Франківською крайовою організацією ВГО «Молодий Народний рух» 413-ї річниці загибелі славної пам'яті козацького отамана Северина Наливайка Калуський міський та районний осередки провели теренову гру «СІЧ» ім. С. Наливайка. Рясні дощі не завадили, а швидше посприяли успішному проведенню заходу, в програмі якого вдало поєднались лекції з історії, заняття з впоряду (стройової підготовки) і власне сама гра.

На завершення змагу команду-переможця привітав Крайовий Голова «МНР» Олег Савка, побажавши, щоб перемоги кожного врешті втілились у велику перемогу всієї України. За словами Голови Калуського міського осередку ВГО «МНР» Володимира Тимківа, такі заходи є невід'ємним елементом у системі патріотичного виховання, адже вони ближче знайомлять українську молодь з історією власного народу і спонукають до усвідомлення, що ми дійсно «браття козацького роду».

П. С.

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачені свідоцтво про реєстрацію громадян «Івано-Франківське обласне об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка» № 018 від 24.09.1993 р. та Положення про Івано-Франківське обласне об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка вважати недійсними.

Івано-Франківське обласне об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка

Кредитна спілка «САМОПОМІЧ» повідомляє:
1 червня 2010 р. о 17.30
в Народному домі «Просвіта»
(вул. Грушевського, 18) відбудуться
Загальні збори членів КС «Самопоміч»
з порядком дня:

1. Заслуховування та затвердження звіту Спостережної ради.
2. Заслуховування та затвердження висновку Ревізійної комісії.
3. Заслуховування та затвердження звіту Кредитного комітету.
4. Заслуховування та затвердження звіту Правління.
5. Заслуховування аудиторського висновку, яким підтверджена річна звітність та затвердження річної звітності та результати діяльності КС за 2009 рік.
6. Ознайомлення та затвердження бюджету на 2010 рік.
7. Різне.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ **"ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ"!** Передплатний індекс **91083**

ЖИТТЯ ДІАСПОРИ

ВШАНУВАЛИ КОБЗАРЯ

У березневі дні українська громада Норт-Порту (США, штат Флорида) в залі Осередку св. Андрія вшанувала геніального поета України – Тараса Шевченка. Святочну програму підготував Громадський комітет.

Свято розпочалося «Заповітом», який з великим почуттям виконав об'єднаний хор під дириґуванням Любові Інґрем. Голова Громадського комітету Віра Боднарук відкрила свято короткою згадкою про велич Шевченка і його величезне значення для українського народу в боротьбі за незалежність України.

Цікавий сценарій пера Олени Рузайкини чітко представляв життя і творчість Шевченка. Ірина Жизномирська виконала вірш «І виріс я на чужині», Тарас Роман – «Сини мої, гайдамаки», Валентина Николаєнко – «Катерина» під акомпанемент на акордеоні Володимира Шпічки, Олена Кривенок – «Мені однаково», Софійка Ткач – «Зацвіла в долині червона калина», а Аріана і Мія Аллен виконали вірш Роляника «Твій дух між нами».

Українські мелодії між частинами сценарію на фортеп'яно виконували Маркіян Гром'як та Роксолана Ткач, а на акордеоні – Володимир Шпічка. На закінчення Юрій Николаєнко з великим почуттям продекламував «Заповіт» під акомпанемент на бандурі Роми Стецьків-Лонґ. Об'єднаний хор на завершення програми виконав «Думи мої, думи мої» (муз. Є. Козака) та «Реве та стогне Дніпр широкий» (музика Г. Китастого).

Після цікавого виступу молодих людей 4-ої хвилі еміґрації з різних частин України та дітей, народжених вже в Америці, присутні мали нагоду оглянути ще й малярську творчість Шевченка у відбитках його праць, яку підготували Неля Лехман і Рома Ґуран. А різні видання «Кобзаря» та переклади його на інші мови підготувала Оксана Лев. Гості імпрези з захопленням оглядали всі експонати. А на пам'ятку про цю імпрезу у відвідувачів залишилася програмка, по-мистецьки виконана Лідою Білоус. Всі кошти, пов'язані з її виданням, покрив Родинний фонд О. і Л. Білоусів.

Великий успіх імпрези завдячується членам комітету свята: Богданні Більовщук, Вірі Боднарук, Ліді Бойко, Ненсі Возній, Ромі Ґуран, Надії Іванчук, Любові Інґрем та членам об'єднаного хору, Оксані Лев, Неоніллії Лехман, Іванні Мартинець, Дарії Томашоській, Стефі Шандрі й особливе спасибі Кларі Шпічці.

Віра БОДНАРУК,
професор, голова Громадського комітету Норт-Порт (США)

НАВІЯНЕ

І МАЛЕНЬКИЙ ВОЖДИК ЗА ПЛЕЧИМА...

Як не дивно, але в Україні вшановують річницю Леніна. І це вигідно владі, бо комуністи вміють справно присипляти добрих українців, тих, що «окраденими збудять». На широкомасштабне зомбування сонних українців багаті люди грошей не шкодують. Тому в Україні мають «світле сьогодні» не роботящі українці, а високопоставлені послідовники «великого вождя».

Хоч справжні продовжувачі справи «великого вождя» ніколи не ходять з портретами Леніна й Сталіна. Вони моляться лише на долари, проте ревно слідкують за тим, щоб комунізм не вмер. Це має свідчити про те, що дух комунізму в Україні ще живе і довго буде жити, оберігаючи сон нації. Це казково вигідно їм, сучасним господарям України. А як же інакше?!!

Найкращі комсомольці в уряді, парламенті, комерції та банках. Вони з легкістю сприймають поради світових лихварів – послідовників Маркса – і складається враження, ніби це вони організували для нас щось на взірець ретро жовтневої революції, заробивши на цьому перші мільйони.

Спершу їхні «матроси» взяли Ощадний банк з усіма людськими грошима. Потім зробили розруху з допомогою страшної гіперінфляції, щоб кожен простий українець відчув себе пролетарієм, з мільйоном нарахованої платні. Затим настала вже їхня черга бути доларовими мільйонерами, тому і зробили народові коротку передишку НЕПу, покликавши до життя валютчиків, кооперативи і рекет. Тим часом в народі ходили більшовицькі аґітатори – посланці новітніх «експропріаторів» власності народу, щоб виманити в людей ваучери. Носили оте паперове добро колишнім комсомольцям і комуністам, в яких звідкись з'явилися долари. І вони, сучасні багатії, самоназвана еліта, озброєні вченням марксизму-ленінізму, таки довершили менеджмент пролетарської революції – взяли чи приватизували пошту, банки і телеграф, в додачу до заводиків і фабрик.

Пам'ятаючи науку Леніна, не заспокоїлись, поки не заволоділи кіно і «голубим екраном», тиражною пресою. Треба було мати в руках оте, що керує світом – монополію на інформацію, а значить і сучасну монополію на владу! Тепер вони там, нагорі. Справжні послідовники «великого Леніна» працюють у парламенті, в уряді. Звідти, з «броньовика влади», вони на весь голос хвалять самі себе за те, що дбають про знедолених українців.

Недавно парламент за народні гроші святкував ювілей «ленінського комсомолу». Для такого випадку вони забули конституційну заборону державі підтримувати будь-яку ідеологію. Це ідеологію національної державності чи національну ідею підтримувати заборонено, а комуністична ідея навпаки – для багатьох і досі є вічним дороговказом до влади й особистого збагачення.

Політики домінуючого класу всерйоз продовжують ленінську непримиренну боротьбу проти українського народу, а заразом перейняли комуністичну естафету боротьби з українським націоналізмом, щоб ніхто не питав, чому так є, і не заважав безбожно багатіти? Кожен українець буде сам за себе в бідності і з власною мовою крадькома. Цього й треба мільйонерам з хитрим вождиком за плечима, адже з ручним привидом комунізму їм ніщо не загрожує.

В. Ф.

ТОЧКА ЗОРУ

РОЗДУМИ НА УЗБІЧЧІ

(Закінчення. Поч. у № 11, 12)

В той час, коли світ експериментує, шукає нові, продуктивні форми діяльності у будь-якій сфері людської активності, наша держава тримає, зокрема, і кредитні спілки в Прокрустовому ложі консервативних, догматичних положень. Цікавим, наприклад, є підхід окремих ісламських країн до діяльності банків, коли банки надають безвідсоткові кредити за рахунок їх входження в долю з виробничниками-позичальниками. У нас держава не є інспіратором і дольовим інвестором так необхідного завершення розбудови класичної структури фінансової кооперації (кооперативний банк, земельний банк тощо), не проводиться навіть конструктивний діалог між відповідними зацікавленими сторонами. Складається враження, що олігархічна верхівка держави не зацікавлена, а тому саботує будь-які спроби низів у напрямку забезпечення сприятливих умов бодай появи паростків громадянського суспільства, в якому посильну і відповідальну місію несе не тільки окремий громадянин, але й держава, яка збалансовує органічні потреби одних і обмежує необмежені зазіхання інших.

Чи може будь-яка фізична чи юридична особа, і кредитна спілка в тому числі, працювати стабільно і продуктивно в умовах перманентної економічної нестабільності, брудного політичного протистояння олігархічних кланів і, як наслідок, тотальної люмпенізації населення? І може, і повинна, і завдяки, і всупереч цим негативним явищам і тенденціям. Найголовнішим кроком, найважливішим шляхом для подолання хаосу в житті діяльності держави є пропаґанда і реалізація державотворчих ідей у суспільстві, об'єднання здорових сил спільноти навколо національно орієнтованих громадських і політичних об'єднань, кооперація для реалізації цієї мети матеріальних, інтелектуальних, духовних цінностей і зусиль.

На жаль, розбудова сучасної кооперативної системи не тільки не завершена, але й від самого зародку не інтеґрована в єдине ціле. Керівники вже існуючих кредитних, виробничих, обслуговуючих кооперативів не шукають шляхів органічного взаємодоповнення одне одного, не створюють спільних фінансових фондів для реалізації взаємовигідних програм, не розробляють спільну ідеологічну платформу і не забезпечують її пропаґанду через, можливо, спільні засоби інформації, а їхній залучений кооперативним, земельним, іншими банками капітал міг би і повинен успішно і переможно конкурувати з усепоглинаючим ліберальним монстром, який веде до монополізації капіталу, денаціоналізації країни, глобалізації та космополітизму, тим паче, що кредитна кооперація демонструє свою життєздатність у всьому світі як у благотворний економічний період, так і під час світової економічної кризи.

Але не все так «безхмарно», безпроблемно, зокрема, для кредитних спілок, у цьому розбурханому, антагоністичному, зараженому бацилою наживи нігілістично-правовому середовищі, в якому корупційна іржа і всеохоплююча лжа роз'їла «тіло» держави і душу її громадянина. Не так. Але маємо надію і впевненість, що об'єднані зусилля усіх здорових сил суспільства переможуть зловіщі наміри тимчасових окупантів владних позицій у державі приватизувати усі багатства країни разом з її мешканцями, перетворюючи їх на безмовних, безініціативних попихачів. А позитивна, ефективна діяльність кооперації буде надійним елементом і опорою громадянського суспільства в Україні.

Анатолій НЕДІЛЕНКО,
голова правління Калуської КС «Самопоміч»

ПОДВИЖНИКИ

ЖИЛИ УКРАЇНОЮ...

У видавництві «Либідь» вийшла книга Олени Боряк «Україна: етнокультурна мозаїка». У ній зокрема йдеться про наших краян і їхню подвижницьку просвітянську працю в далекій Канаді.

Серед них – Богдан Медвідський, який народився у Станиславові (тепер – Івано-Франківськ). За освітою він – професійний лінґвіст. По переїзді з Оттави до Едмонтона професор цілком присвятив себе україністиці, яка в ті часи (а це був початок 70-х років перебувала в зародковому стані). Він добре пам'ятає, як зустріли деякі колеґи його ідею викладання українського фольклору. Проте професор виявив неабияку наполегливість. Поступово стали вводити нові українські фольклорні курси в університеті Альберти. Один із них – «Рання історія українських канадців» – був покладений в основу підготовки екскурсоводів для музею «Село української культурної спадщини». Він прищепив учням бездоганний смак до своєї, хай навіть призабутої і трансформованої, культури.

Авторка книги Олена Боряк щиро хоче, щоб зі «старого краю» долинули до нього ці слова захоплення й подяки за подвижницьку працю. Говорячи про розвиток української фольклористики в Канаді, авторка з пошаною згадує і збирача так званих малих форм фольклору Володимира Плав'юка – уродженця містечка Кути. Переїхавши до Канади, він відвідував курси філософії та богослов'я, працював в одній із організацій Канадського Червоного Хреста. Під час подорожей записував прислів'я і у 1946 році випустив книжку під назвою «Приповідки, або Українсько-народна філософія», де були вміщені 6200 прислів'їв із поясненням. Володимир Плав'юк глибоко шанував український народ, його одвічну мудрість, що відбивається і в усній словесності. Зібрав великий матеріал для другого тому. Однак трагічна смерть не дозволила цим планам здійснитися. Лише у 80-х роках був створений спеціальний комітет для опрацювання та видання спадщини В. Плав'юка. У 1996 р. побачив світ другий том «Приповідок». Тепер ними захоплюється вся канадська спільнота. Шкода, що праця наших краян не відома широкому колу читачів в Україні.

Богдан СУШЕВСЬКИЙ,
просвітянин

УРОЧИСТІСТЬ

ВРУЧИЛИ ПРЕМІЮ ім. І. ВАГИЛЕВИЧА

В Національному заповіднику «Давній Галич» відбулося вручення премії імені І. Вагилевича, яка є найвищим відзначенням громадськості в сфері охорони культурної спадщини області. Урочистості співпали з відкриттям картинної галереї в Галичі, де й відбувалося нагородження.

Тут були присутні Надзвичайний і Повноважний посол України Р. Лубківський, директор Національного заповідника «Давній Галич» О. Береговський, голова обласної організації Українського товариства охорони пам'яток історії і культури В. Тимків, секретар товариства В. Любінець, директори музеїв області, представники інтеліґенції Львівщини, Тернопільщини та Івано-Франківщини, журналісти.

Вручаючи почесний знак і диплом премії імені І. Вагилевича лауреатам – начальникові відділу охорони культурної спадщини та музейної роботи управління культури облдержадміністрації А. Давидюку та директорові краєзнавчого музею Я. Штиркалу, голова ОО УТОПіК В. Тимків наголосив на активній громадській позиції лауреатів, їхньому вкладі у збереження та популяризацію минулого, важливості роботи відзначуваних у виконанні функцій держави у пам'яткоохоронній галузі.

Вручення премії імені І. Вагилевича за 2009 рік було ювілейним – вперше цю премію вручили 20 років тому. Першим лауреатом премії був професор, краєзнавець, знавець минулого Станиславова (Івано-Франківська) Володимир Полєк.

А. Ч.

ЛІТПРОЕКТИ

ПРЕМ'ЄРА В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ

В обласному центрі стартував презентаційний тур Юрія Андруховича на підтримку україномовної версії альбому «Цинамон» з додатком «Індія».

Нинішній альбом є другою частиною триптиху «Самогон. Цинамон. Абсент». Проте цього разу вірші зі збірки Андруховича «Екзотичні птахи і рослини» одержали своєрідне музичне оформлення – суміш традиційного радіоспектаклю з пост-роком.

Сам Юрій Андрухович свою прем'єру в рідному місті назвав символічною, тому що всі тексти, використані в альбомі, писалися саме тут.

Проект «Цинамон» поєднує в собі поезію, музику та відео. VJ-група «КУБ» та «АртПоле» спеціально для «Цинамону» зробили відеопроекцію, що супроводжує виступ автора. Спеціально до українського туру була видана україномовна версія альбому «Цинамон» із додатком «Індія», який у Польщі отримав надзвичайно схвальні відгуки.

За словами Андруховича, особливої підтримки цей проект у нашій державі не мав. «Наш проект потрапив у такий час в Україні, коли на всіх «поверхах» відбуваються всілякі зміни, – зауважив письменник. – Міністерство культури України в старому складі ухвалило рішення про підтримку, а новий його склад – скасував це рішення, мовляв, такі проекти зараз не пріоритетні, бо всі кошти скеровані на святкування ювілею Великої Перемоги».

У рамках туру на підтримку альбому «Цинамон» концерти також відбудуться у Львові, Вінниці, Одесі, Дніпропетровську та Києві.

ТАК ДУМАЮ

НА НАШОМУ БОЦІ – ВСЕВИШНІЙ

Психічна атака на Україну – це, мабуть, найкраща характеристика перебігу останніх днів українських.

«Своя» влада з підтримкою пам'ятників Сталіну, виставками польських патріотів Вадима Колєсніченка, газові поїздки всіх до Росії, підручникова революція Табачника, шмони виробництва податківцями, санстанцією, прокуратурою та пожежниками одночасно (як в старі добрі часи), приїзд затуліних та боделанів... Чи не досить для місячного терміну голубої влади?

На фоні співробітників СБУ (з лисою зачіскою і вчора зміненими спортовими штаньми), які захищають Колєсніченка від ворогів демократії, – виглядає дуже оптимістично. Однак погляньмо на інше: кому потрібний цей сценарій? Хто запланував його таким, в якому не існує мирного виходу? Можливо, чогось не розуміють Президент і уряд?

Якщо у них є чіткий план перетворення України на південну губернію Росії – то для чого це їм? **Чи не краще бути царем в меншому царстві, ніж слугою – у великому?** Для чого йти в придворні клоуни, які втратили своє майно, з надією на можливість поцілувати царську руку Медведєва–Путіна?

Звичайно, значно легше просити по світу кошти, віддаючи все останнє, що не було відібране в України раніше. Замість твердої економічної політики, результати якої треба творити з народом в труді зі спітнілим чолом. На полях і підприємствах, кооперативах і товариствах – але разом з народом і на його користь.

Бо в проголошених президентом «Стабільності й реформах» поки-що видно лише стабільність. Стабільність відсторонення народу від справ державних і економічних, соціальних і політичних. Стабільність появи в пресі й на телебаченні, на вулицях і в уряді – ворогів усього українського. Чи може це вже і є реформи? Тоді для кого вони?

Взагалі, якщо держава – інструмент нації для організації свого життя, – то що таке для нації нинішня держава? Чий це інструмент?

Інше питання – **а для чого це нашим олігархам?** Щоб доповнити Ходорковського в сусідніх камерах? Щоб спробувати сісти біля добрих російських Іванів? Пропоную їм почитати перед сном історію Росії. Є про що подумати, поки не пізно. Хоча найгіршим це все-таки є для українців. Тому що в будь-якому варіанті ми програємо ті перші права, які вибороли на Майдані. А основне з них – право бути людьми. Людьми, які хочуть творити своє власне майбутнє, свій невеликий дім на землі. Які мають своє особисте: мову, історію, предків, природне право на свої землі, право на майбутнє в дітях та онуках.

Так, ми по-дитячому дивимося на страшний світ, маючи безпідставну надію на його материнську доброту. Хоч закриваємо очі від Чечні й Афґаністану, Іраку та Юґославії, голоду при перевиробництві сільськогосподарської продукції, вибухів так званих «терористів-смертників», екологічних катастроф, спричинених ненажерливістю сильних і розвинених країн, які в своїй ненажерливості більше схожі на світових вампірів, що не мають обмежень в людському матеріалі.

Ми ж хочемо жити по-іншому. І це право у нас хочуть забрати. Не тільки Росія: тут треба дивитися значно далі. **Україна, яка стояла на Майдані, – злякала світ!** Злякала своєю нематеріальною – духовною силою, якої давно вже немає у світі західному! Тому й, відбігши трохи далі від страху, – той чорний світ повертається до нас. Щоб матеріальним знищити духовне. Це і є причина нашої війни проти всього світу. І її не уникнути. Хоч для багатьох з нас вона стане останньою.

Однак є і добра новина: в цій війні на нашій стороні буде Бог. Бо Йому, видається, на землі вже теж не лишилося місця, крім як в душах українців!

Євген РОМАНИШИН
(за матеріалами преси)

P. S. Подаємо розповідь про одного з тих, хто, не визнаючи українців як етнос і націю, не визнаючи Українську державу, відтепер відповідає за духовність цього невизнаного ним народу, його освіту, науку, за виховання підростаючого покоління, фактично за майбутнє цієї держави. А біля вищого керма влади він такий не один. Подібних – тьма...

ПРО ВИШИВАНКИ І ПЕНСНЕ З БОРІДКОЮ

Днями, пане Табачнику, я мав нещастя прочитати вашу статтю з набором чужих цитат, узятих вами з різних нібито першоджерел на прокат для імітації власного інтелекту. Ви не станете заперечувати, що пов'язувати цитати одну з іншою – невелика мудрість для більш-менш освіченої людини. Чи не так? Погодьтеся, що я кажу щось слушне. Бо не кожному ж авторові, який себе поважає, робить честь чи додає авторитету набір чужих цитат і відсутність власних думок. А ви, пане Табачнику, як багатьом відомо в Україні, вважаєте себе великим істориком і вченим.

Хочу вам зайвий раз нагадати (на майбутнє), що газетна чи журнальна стаття – це не кандидатська чи докторська дисертації, в яких так рясно дозволяється цитувати чужі думки, якщо відсутні свої.

Не хочу вас образити і вашим неглибоким знанням історії, хоча ви за службу в екс-президента Кучми отримали високе вчене звання доктора історичних наук. Подейкують, що то чи за відповідне крісло, чи за відповідну посаду. До академіка, пам'ятається, не дотягли.

Хоча, як на мій, може, дещо суб'єктивний погляд, на тлі екс-президента Леоніда Кучми ви «тягнете» на височенне звання. Все пізнається в порівнянні. Не ображайтеся, будь ласка, але так кажу не тільки я, а й та вся, як ви зневажливо пишете і висловлюєтесь, «маленька купка свідомих у вишиванках», і ця «меншість» у своїй більшості (понад 72 відсотка від усього населення) за останнім переписом визнала рідною – українську мову, яку ви чомусь берете в лапки. Тобто, це ті, хто ще не втратив свідомость. Маю на увазі національну свідомість. Бо, читаючи вас, весь час ловиш себе на думці, що, передбачаючи громадянську війну в Україні українців з українцями, ви або з дуба впали, або втратили й справді почуття реальності.

Звичайно, я більш ніж певен, що вам цього дуже хотілося б. Вам, вашому редактору-найманцю (здається, Скачку), рабу з «Кієвского тєлєґрафа», екс-соціалісту-космополіту Василію Волгє чи комуністу-інтернаціоналісту Голубу. І не знаю, до якого вже стану й освіченості віднести маловиховану Богословську, яка словом «брешете» прикриває свою духовну та інтелектуальну вбогість.

Тепер давайте, полемізуючи, поставимо хоч маленькі крапки над «і». По-перше, ви за своїм національним походженням єврей, за українським паспортом «громадянин України». То, відповідно, ставлю запитання: хто вам дав моральне і юридичне право так зневажливо, саркастично і так єхидно виступати проти українського народу – народу, серед якого ви живете? Його мови, культури, духовного рівня, як це робите ви на сторінках оцього «всєукраїнского (придумали ж, ну, точнісінько як УПЦ московського патріархату – О. Ч.) тєлєґрафа». По-друге, ви мені можете заперечити, що в державі під назвою Україна нині немає ні євреїв, ні українців, ні росіян. Згоден: нині вже нема, бо й графи про національність у паспорті нема. То в такому випадку хочеться вам нагадати, що в Україні немає і нацменшин, за яких ви так піклуєтеся, нав'язуючи другу державну мову й виступаючи від імені вже російського народу. Знову ж, за яким правом? Чому ви розписуєтеся за росіян, які, живучи серед українців, не вимагають так настійливо тієї другої мови, як це робите ви? Для чого це? З якою метою? Для розбрату? Для чергової (як пишете ви) громадянської війни в Україні, яку ви, може, й розпалите (не доведи, Господи!), але участі в ній, звісно, не братимете. Стоятимете осторонь і так само, як у згаданій статті, посміхатиметеся, як «дурні ґої» між собою воюють. Або з другим паспортом чкурнете на приватному літачку на землю обітовану, чи до голубих гаваней південних морів, щоб потім повернутися знову на чергове згарище України. Ви саме про це мрієте, пане Табачнику?!

Вашу статтю я сприйняв як чергову іскру, з якої ось-ось має розгорітися в Україні полум'я громадянської війни. Це вже не застереження. Це вже набат. Якщо так, то чи не в ім'я саме цієї війни ви його, полум'я, так активно роздмухуєте? Перше поліно в це вогнище ви особисто підклали в зловісну антиукраїнську епоху, якщо не сказати в час політичного шабашу, який зчинила, піднявши голову, «п'ята колона» за горе-президента для українського народу Леоніда Кучми. Це ви тоді, під час його першої президентської каденції, вперше розділили Україну на Схід і Захід. Тоді ж під дружні оплески у Верховній Раді прислужників Кремля – комуністів ви заявили про другу державну мову, а трохи пізніше і про те, що національна ідея не спрацювала. А ви її, аля-Ґарібальді, проводили зі своїм ляльково-маріонетковим малоосвіченим президентом?

По-друге, ви так часто посилаєтеся на Канаду, Швейцарію. Говорите про двомовність Квебеку. Хотілося б вам нагадати, пане історику, що Квебек – не держава, а провінція в державі, і, як історику, сказати, що перед тим, як створився двомовний Квебек, було пролито дуже багато крові. Завойовники й окупанти – французи й англійці – винищили майже до ноги корінне населення Канади. І «останнього з могікан» нині загнано в резервації. По суті, за колючий дріт.

Ви можете й надалі наводити приклади з американського континенту – як з північної його частини, так і з південної, але при цьому як історику вам не слід забувати і про такі народи, як майя та ацтеки, і розповісти, де ці народи тепер, після нашестя іспанських конкістадорів. Де тепер їхня мова, культура?

Якщо вже нам, українцям, судитиметься пережити вкотре те, що ви пророкуєте, – громадянську війну, і про що ви мрієте, вискакуючи з чиновницьких штанів, то, боюся, під вами не стоятиме високе посадове крісло, і вам в ті хвилини буде не до цього, як і «Кієвскому телеґрафу» разом з такими перевертнями, як його редактор і власник. Коли ж ви і вам подібні територію під колишньою назвою Україна перетворите в попелище, то подумайте, хто ж на вас працюватиме? Хоча саме тоді ви з повним моральним та юридичним правом можете впроваджувати на території під умовною географічною назвою «Україна» будь-яку мову. Але ми, українці, подібно до графи у паспорті про нашу приналежність, докорінно ще не знищені. Ми живемо й житимемо, поки одне одного будемо пізнавати хоча б за мовою, якщо ви вже майже знищили культуру, духовність, історію і саму історичну пам'ять про народ, який тут віками проживав і упродовж віків нищився, заборонявся, підмінювався різними назвами і знову народжувався й оживав знову.

Ви стверджуєте, що ми, українці, у своїй меншості (зійшли з полонин і тепер нав'язуємо закон наших гір нашим рівнинам і степам. Я особисто, по-перше, хотів би застерегти вас і вашого редактора, про якого я можу сказати тільки одне: якщо він поки що в мирний час друкує такі войовничі ультиматуми на сторінках цього антиукраїнського часопису, що Україна – не бананова республіка, і українці не папуаси, які 17 років тому злізли з пальм. Чи ви, пане Табачнику, вкладали у фразу «зійшли з полонин» якийсь інший зміст, а не «злізли з пальм»?

Дозвольте з вами і тут не погодитися. Бо коли б це було так, то ви як історик (який уже ви там історик – не мені про це судити) мали б сказати, що ота «меншість», яку не закатували, не потопили живими в баржах, не закопали напівживими у вічну мерзлоту, не заморили голодом на Соловках і не добили пляшками з-під шампанського на честь чергової річниці «вєлікого октября» в Сандармосі, 17 років тому не зійшла з полонин і не 17 років тому заговорила своєю мовою. 17 років тому ми вийшли з московських тюрем і концтаборів. Так, на відміну від вас, українці не могли перевтілитися і підфарбуватися відповідно до кольору місцевості. Вони, на відміну від вас, не були демагогами і кон'юнктурниками, а чесними й порядними людьми, синами і доньками свого народу. Не мали ні досвіду, ні практики у будівництві держави. І поки ці романтики бігали з гаслами і мріями про свободу й незалежність, такі, як ви, за їхніми спинами прихватизовували фабрики і заводи, цековські, обкомівські і райкомівські приміщення, старі будівлі, ресторани, готелі й ставали власниками і господарями не тільки цих об'єктів, а, по суті, вже цілої Української держави. Ті, хто прийшли з Ґулаґів, ті, хто сиділи у в'язницях і концтаборах тільки за те, що виборювали законне, Богом їм дане право розмовляти й молитися на рідній землі рідною мовою, вчитися в своїх школах і вишах, несподівано для себе знову опинилися в окупаційній зоні. Склали, як ви пишете, нацменшість, будучи, від себе додам, нацбільшістю. Ця, так звана, за вашим визначенням, «нацменшість» намагається нав'язати, за вашим визначенням, «нацбільшості» свою мову. Насправді ж ви і такі, як ви, будучи об'єктивно представниками національної меншості, намагаєтесь нав'язати українській Нації свою мораль, точніше сказати – аморальність, жовту і антиукраїнську пресу, телеграф, пошту і радіо. Хвіст почав крутити собакою.

Читаючи ваш виклик українському народові, я починаю усвідомлювати, що це вже було в нашій історії. Я навіть, коли дивлюся на вас, бачу у вашій особі аля-Троцького за зовнішністю і аля-Кагановича за антиукраїнськими ділами. Погляньте на себе у дзеркало, пане Табачнику. Ви самі собі нікого не нагадуєте? Проведіть історичну паралель. Ви ж так це любите робити.

Знаєте, пане Табачнику, ознайомившись з вашим закликом до громадянської війни в Україні, асоціативно дійшов висновку, що ви нині вдаєте з себе не маленького Бісмарка, який не втілив у життя національну ідею, а такого собі бородатого Спартачка, котрий хоче підняти рабів з колін. Але не для того, щоб їх визволити з морального рабства і забудькуватості, незнання своєї історії, а задля самознищення у майбутній громадянській війні, на яку ви і вам подібні так активно натякаєте. Бо як інакше розцінити ваше сьогоднішнє пророцтво? Тільки однією причиною: ви так хочете, щоб Схід пішов оружно на Захід? Цього так хочеться вашій меншості? Меншості, яку ви репрезентуєте, вдаючи з себе представника національної більшості?

Саме на цьому вашому твердженні хотілося б зупинитися. Кожен з нас розуміє, який ви зміст вкладаєте в це словосполучення, що ви маєте на увазі, називаючи себе аґресивною меншістю. Я ж хочу сказати про інше. Ви пишете про так звану нацменшину, якої де-юре в Україні не існує, бо всі ж однакові – громадяни України. То яку нацменшину ви хочете забезпечити другою державною мовою? Російську? Я цього від законослухняних росіян, які є громадянами України, особисто не чув. А ви, як ми вже зазначили, не є росіянином, як і Малінковіч, Погребінський, Богословська, Вітренко. Не є росіянами й домашні перевертні типу Волгі, Голуба, Шуфрича. Чому ж ви розписуєтеся за законослухняних росіян, ображаючи їх чи провокуючи проти нас, українців? На якій підставі? За яким моральним (про юридичне я вже мовчу) правом? Більшість росіян, на відміну від таких, як ви, не галасують так активно й так безпардонно на тему другої російської мови. І чому саме російської? Якщо вже виходити з ваших статейних постулатів, то в нас є й інші меншини. Наприклад, єврейська.

(Чит. 4 стор.)

ПРО ВИШИВАНКИ І ПЕНСНЕ З БОРІДКОЮ

(Закінчення. Поч. на 3 стор.)

Чому б єврейську не зробити другою державною при такій вашій демагогічній активності? Чим євреї гірші за росіян? До речі, у Російській Федерації, до вашого відома, пане Табачнику, як і в Державній Думі, навіть не допускають розмов про введення на території екс-метрополії другої державної мови. А там одних татар і українців десятки мільйонів, не кажучи вже про мордву, чувашів, якутів, бурятів та інших.

По-друге, вам, високопоставленому чи високопризначеному чиновнику, хочу нагадати, що великі державні особистості, які завжди хотіли добра своїй країні, своєму народові, скажімо такі, як Гарібальді, Бісмарк, Маннергейм (останній, до речі, швед за походженням), робили все для того, аби об'єднати державу, народ, який унаслідок колонізації набув різної ментальності, а частково й втратив батьківську мову. Такі державні достойники наводять приклади позитивні, де один і той же народ, усвідомивши свою ідентичність, відчувши, що він – господар у своєму домі, а не раб іншомовного зайди-окупанта, живе з думкою не про громадянську війну, а про добробут, економічне благополуччя, про одну нову і добру сім'ю, бо це – одна держава. Його держава. І нічого провокаторам нині сіяти між нами, українцями, розбрат, дорікати одне одному в тому, хто більше дав у бюджет держави. На мій погляд, ваш телеграфний постулат про те, що, мовляв, Схід годує Захід – провокаційний. Захід, завдячуючи таким державним чиновникам, як ви, майже поголовно подався за кордон. І звідти, якщо вірити вестерн-юніон та приватним компаніям типу «Міст», до України щороку надсилає мільйони твердої валюти. Така реальність, пане Табачнику.

Такі маленькі чиновники, як ви, живуть не позитивом, а неґативом – пропаґандистською отрутою, єхидством і безцеремонністю. Особливо тоді, коли в тієї чи іншої заполітизованої постаті відсутня честь і совість.

Віддаючи нині Галичину чи інші території України (поки що на сторінках «Кієвского тєлєґрафа»), ви, пане Табачнику, не відчуваєте, що це вже межує з деякими статтями Кримінального кодексу про порушення цілісності держави. Ви віддаєте з такою ж легкістю і безвідповідальністю і Крим Росії. Якщо ви історик, то мали б знати, що цей півострів, що з'єднується з материковою Україною, до «покорєнія Крима» (О. Грібоєдов) Московській імперії не належав. До XVII століття Москва платила данину кримському хану.

А тепер уявіть собі, що я, українець (не той, що зійшов з полонин), раптом отримав в Ізраїлі посаду віце-прем'єра з гуманітарних питань. Мало того, що обійняв таку посаду в уряді Ізраїлю, а й дозволив собі різні демагогічні (краще звучить дімагогічні – О. Ч.) виступи на ізраїльському телебаченні, зловживаючи своїм службовим становищем чи за вказівкою, скажімо, деяких ідеологів у вишиванках з України, як пишете ви. Але не просто виступав би з пустопорожніми роздумами, а й почав закликати євреїв Ізраїлю не мучитися над вивченням державної мови, а краще і легше розмовляти тією, якою їх, євреїв, примушували розмовляти в Совєтском Союзе, коли творився «єдіний совєтскій народ» з «єдіним совєтскім язиком» російського походження. Іншу ж вивчати ніхто не збирався, бо всіх нас, совків, запевняли, що і в «мірє будєт єдіний язик – язик Владіміра Лєніна». Нам цей язик обіцяли так само, як і комунізм. Та повернімося до Ізраїлю, де я вже за віце-прем'єра з гуманітарних наук. Так от, я б в Ізраїлі як віце-прем'єр з гуманітарних наук у місцевому тель-авівському телеграфі (часописі) розпочав кампанію з впроваджування другої державної мови – російської. Розпочав це на тій простій підставі або ідеологічному підґрунті, що більшість сьогоднішніх євреїв в Ізраїлі – це вихідці з України і Росії. Ви уявляєте собі таку ситуацію, пане Табачнику? Ви уявляєте, що б робилося в кнесеті, якби отака мала більшість нав'язувала свою «національну ідею» більшій меншості? Я вже мовчу про те, що в ізраїльському кнесеті немає української азарівщини. Там закон забороняє бути членом кнесету нечистокровному єврею. Там вимагається тільки «арієць», і навіть не в першому коліні. Ви мене розумієте, пане Табачнику? Хотів би я бачити, що б трапилося з нашим українським кнесетом, якби тут прийняли такий закон, щоб у Верховній Раді були тільки ті, що з полонин і ті, що зі степу донецького. Скільки б та Верховна Рада нараховувала членів, хоча б при сьогоднішньому скликанні? Як ви гадаєте, пане Табачнику, якою була б картина у відсотковому відношенні? То, може, краще застромити язика за зуби, а перо публіциста поки що відкласти?

Або ще ви пишете дуже переконливо про пам'ятники і так логічно їх розміщуєте на нашій українській території. Уявімо собі, що я взявся і за пам'ятники в Ізраїлі і замість «Алеї праведників», де, до речі, чи не найбільше імен українців, запропонував пам'ятники катам єврейського народу. Розпочав би, звичайно, з Торквемади, поставив би пам'ятник і Катерині Другій, яка вперше ввела в Росії «межу осілості» для євреїв, а потім цю ідею перехопив Адольф Гітлер, створюючи ґетто. Тоді б поставив пам'ятники Шульгіну, Савенкову й іншим чорносотенцям, які викинули гасло на руїнах Московської імперії «Бей жидов, спасай Рассею!». Звичайно, і Адольфу Гітлеру. Не тому, що в його жилах текла єврейська кров, як і в багатьох есесівців-арійців, а тому, що винищував євреїв тільки за те, що вони за національністю євреї, і в цьому була їхня найбільша вина.

Що ви на це скажете, пане Табачнику? Такого не можна допустити навіть у думках божевільного. Але чому тоді в Україні ставлять пам'ятники катам мого народу? Наприклад, великий рухівець Гурвіц Перший ставить в Одесі Катерині Другій, яка знищила Запорозьку Січ, увела в Україні кріпацтво. Ви, можливо, завтра-післязавтра захочете поставити пам'ятник Лазарю Кагановичу, «великому українізатору» й малому торквемаді XX століття. Ставимо ж пам'ятники і досі не знімаємо особі, яка оголосила червоний терор і потопила в крові мільйони українців, росіян, поляків, білорусів, литовців, латишів, татар, чеченців та інших великих і малих народів своєю ненависницькою людиножерською ідеологією – Владіміру Лєніну. Тому самому Лєніну, який чи не найбільше зніс за своє коротке життя пам'ятників, які символізували міць Російської імперії, знищив храми, церкви, собори. А ті, що залишилися, переформатував у склади. Священиків та архієпископів розпинав, четвертував, аби показати пролетаріату, що Бога нема, якщо він посланців Бога не може зняти з хреста чи витягти з-під коліс річкового порома, на якому крутився то один, то інший єпископ чи митрополит. Тепер ця партія, яка себе іменує комуністичною, стала чи не найбільшим поборником святої Церкви, особливо Московської, як і ви, пане Табачнику. Свідчення цього – ваш виступ «другою державною» мовою перед Московським архієпископатом (?).

Спробуйте заперечити мені. Чому ви собі дозволяєте таке писати і друкувати в Україні? Може, тому, що в нас євреям дозволено все, а українцям – нічого? Давайте займатися не розбратом, пане Табачнику, а пропаґандою гарного ставлення одне до одного. Нормального ставлення як до українців, так і до росіян, євреїв та інших народів нашої держави.

Вашим шляхом днями пішла і ваша колеґа чи-то по партії, чи-то по крові – сумнозвісна Богословська. Вона пропонує увести в Україні... апартеїд. Ознайомтеся з її заявою в мас-медіа: її заява – припинити репатріацію кримських татар на українську землю. На якій підставі це заявляє, з дозволу сказати, офіційний юрист не за покликанням, а за чиновницьким кріслом?

Знаючи історію єврейського народу, його тисячолітнє гоніння, переслідування, вигнання, я не дозволив би собі ніколи навіть рота розтулити проти цього народу. Народу, який ішов до своєї ідентичності віками, мріючи про свою мову, культуру, історію, духовність і, врешті-решт, свою державність. Нарешті, знайшов її, якщо я не помиляюсь, у 1948 році. Тепер євреї мають свою державу, запроваджують свою мову в своїй державі. Ту мову, над якою глумилися, висміювали, забороняли кожен гнобитель і кожен загарбник. Усі, кому не ліньки, і всі такі, як ви, пане Табачнику, чи подібні вам слуги чи раби чужих задвірків і чужих статутів. Саме такі ідеологи й демагоги, цураючись (у кращому випадку – соромлячись після вседержавного глуму гнобителя) свого роду-племені, своєї мови, самі називали кожного єврея словами, яких я собі не дозволю щодо цього древнього і гнаного народу. Бо його історія, як історія мого українського народу, дуже подібні. І саме в тому моє глибоке розуміння цього народу. Моя українська вихованість не дозволяє так говорити про інший народ, як це дозволяє інородець у моїй державі про мій народ, про його культуру, звичаї, мову і навіть національний одяг. Так цинічно, так грубо, так безсоромно, так провокаційно, так дико. Про який же гуманізм «великого державного гуманітарія» можна в цьому випадку говорити?!

З усією відповідальністю заявляю, що як українець, господар і син своєї землі я більше маю і формальних, і моральних прав говорити в своєму домі, що мені заманеться. Але я цього собі не дозволяю. Не дозволяю висловлюватися так про інородців на моїй згорьованій землі. Бо мені, по-перше, не ґречно цього робити з точки зору природженої української гостинності й вихованості, по-друге, з точки зору честі, якою я дорожу, по-третє, з точки зору совісті, якою нагородив мене мій народ.

Над вашим народом, пане Табачнику, знущалися всі ті, хто приходив до влади, обзиваючи вас і висміюючи вас і вашу мову, і ваш одяг, ваші ярмулки. Ніхто в цивілізованому світі не дозволить собі сміятися з національного одягу (до речі сказати, одного з найбільовничіших строїв у світі, які запозичують в українців модельєри всього світу).

Як про єврейський народ, так і про український, я не можу собі дозволити сказати, що ми зійшли з полонин – навіть заради красного слівця чи необдуманої фрази. Було б порядніше, чесніше, об'єктивніше вам сказати про мій народ, що він тільки вчора повернувся з Ґулаґів, Колими, Сандармохів, Соловків, куди їх заселяли такі, як ви. Заселяли часто без суду і слідства. Сьогодні, судячи з ваших виступів у пресі, і ви мрієте таке вчинити з нами.

Ви в лапки берете і дороге кожному українцю слово «мова», єхидно при цьому іронізуючи, забуваючи про те, що це мова того народу, серед якого ви живете й займаєте високу державну посаду. Ви так зверхньо пишете про ту мову, яка зазнала дикого переслідування впродовж багатьох століть. Ця мова заборонялася у піснях і навіть у нотах емським та валуєвськими указами. Цією мовою не дозволялося ні розмовляти, ні молитися. Її принижували, її безчестили, кидали у товарняки разом із худобою, примушували бродити по тундрі і тайзі, і там помирати і знову народжуватися.

Це такі, як ви, пане Табачнику, вбивали в голови, у свідомість кожного малоосвіченого дядька, що це «мужицька мова», що це «мова селюка», виховуючи в українцеві яничара, перевертня, манкурта. Ви, як малоосвіченому дядькові, вбили в голову і панові Кучмі думку про те, що «національна ідея не спрацювала». Ніби ви адміністратор його, при якому він працював президентом. Це ви як менеджер чи іміджмейкер уклали йому «глибоку мисль» про другу російську мову під оплески антидержавників – передового загону КПРС в Україні – КПУ. Це з вашої подачі й вашого благословення державні чиновники, працівники банків, організацій і установ викинули на смітники російсько-українські словники, за які вони, було, засіли за правління Леоніда Кравчука. Бо, бачте, національна ідея не спрацювала. Ідея, яку ви з паном Кучмою і не збиралися втілювати в життя.

Ще хотів вас запитати: чому ви дозволяєте виступати з цинічними й провокаційними статтями, провокуючи громадянську війну між заходом і сходом, чи відокремленням Галичини чи Криму від України. Ви запитали про це мій народ? Хто вам дав моральне право виступати від імені українців і росіян. Я знаю (принаймні, з так званого всєукраінского тєлєвідєнія), що більшість законослухняних росіян, які шанують свою мову, шанують і мою. Шанують свою культуру й розмовляють в Україні українською мовою, чого не скажеш про вас. Чому ви розписуєтеся про якусь міфічну нацменшість, якщо такої у нас формально нема? Чи мені потрібно про це нагадувати двічі ексвіце прем'єру з гуманітарних питань? Як ви визначаєте нацменшість, адже в наших паспортах немає графи національність? Усі ми – громадяни України. Чи ви себе таким не вважаєте, маючи, як кожен єврей, інший паспорт? То чому ви такого права – розмовляти єврейською – не виборюєте для себе, свого єврейського народу? Чому ви так турбуєтесь за російський народ? Він вас найняв у свої адвокати? Чому наші «Інтери» розмовляють тільки російською мовою? Може, і їм час заговорити єврейською? Не втручайтеся в наші українсько-російські відносини. Не кидайте між нами не яблуко – камінь розбрату. І ще одне. У вас і в росіян, як і в багатьох інших громадян України, є свої держави. У нас, в українців, іншої України нема. Саме тому ми вам не дозволимо знову розвалити її і розбігтися по закордонах.

Ви так полюбляєте цитувати великих, займаючись софістикою. На кого ви розраховуєте? Ви заявляєте, що українці докотилися до того, що викинули з українських підручників великих українців Гоголя, Чехова, Короленка, Булгакова. Побійтеся Бога. Ці великі українці належать іншій літературі – великій російській літературі. Й вони завжди були в російських хрестоматіях. Навіть за радянської влади. Чому ж ви не увели їх в українські хрестоматії, не написали, хоча б коротко, що це справді великі українці? Чи це теж ще один штрих вашої ненависті до українського народу, серед якого ви живете, отримуєте (часто незаслужено) високі наукові звання, посади й паскудите цей народ, прирівнявши його до папуасів, які щойно «зійшли з полонин».

Хто б вам і де, в якій країні, дозволив і пробачив такі дикі заяви у так званих всєукраінських газетах? Яке після цієї статті ви маєте моральне та й, певен, юридичне право очолювати в моїй державі такі високі посади з такими антиукраїнськими поглядами?

Ви своєю статтею не тільки запалили іскру громадянської війни між моїм українським народом, намагаючись зіштовхнути україномовне населення з російськомовним, ви ще й виступили як невіглас, забувши аксіому чи істину, що той, хто не знає мови свого народу, просто дикун, або ж гість чи окупант на цій території. Якщо не перше і не друге, то раб того ж окупанта. Ось чого ви домагаєтеся подібними виступами: зробити з нас рабів, які б, забувши свою історію або не вивчивши її, знову та й уже вкотре стали б рабами. Саме тому ви, як горе-історик, нав'язуєте нам свою історію, глибоко розуміючи, що незнання історії призводить усі народи до занепаду, асиміляції, а згодом і до перетворення господаря в раба окупанта. Ви про це мрієте. Ви цим сните. Але повірте мені, не історику, що жоден зайда на моїй землі не стане господарем. Переможці тут розчинялися у нібито переможених, а український народ, як міфічний птах Фенікс, народжував знову і знову з попелу й оживав знову, незважаючи на потуги трубадурів-табачників.

Олег ЧОРНОГУЗ

ТАЛАНТИ

ПРЕДСТАВЛЯЛИ МИСТЕЦТВО НОВОГО СТОЛІТТЯ

Юні скрипалі ДМШ № 1 Оля Гірник та Андрій Дмитренко щойно повернулись із Міжнародного конкурсу «Мистецтво XXI століття», що проходив у Києві на базі у Ворзелі, де вісімдесят учасників-скрипалів з України, Росії, Фінляндії, Польщі, Японії, Казахстану, Китаю представляли музику XXI століття. Цього року виконавцями були дуети. Тож вчительці Тетяні Данилик-Байдюк і концертмейстеру Ірині Гречанюк – вчителям Олі та Андрія – треба було добре попрацювати над програмою, до якої вони включили твори Масне, Вівальді, Брамса. Хоч для Андрія це вже третій конкурс, адже він як соліст має дипломи престижних конкурсів, а Оля вперше брала участь в такому змаганні, обом довелося нелегко.

Та все ж наші скрипалі стали дипломантами, а ще – за півтора тижні мали просто унікальне спілкування і майстер-класи у таких знамени тостей скрипкової гри як Сергій Кулаков, Ася Кушнер, Тетяна Балашова (Росія), В'ячеслав Березницький, Леонід Холоденко (Україна).

Кожен учасник конкурсу представляв унікальну школу гри на скрипці, способів видобування звуку й подачі музичного твору. Тож старання вчителів воздадуться сторицею. Адже викладач-методист Тетяна Михайлівна за 15 років роботи з учнями має неабиякий досвід роботи і результати у підготовці молодих музикантів. До прикладу, її перші вихованці Олександр і Василь Хохрякови грають у державному оркестрі Тель-Авіва, інші є студентами як інституту культури Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, де пані Тетяна має кілька годин і продовжує працювати зі своїми вихованцями, так і академій Львова, Києва.

Досягти успіхів у праці можна тільки завдяки любові до неї і натхненної, наполегливої працездатності. А саме в такому дусі працюють учні і вчителі.

Надія ЗАХІДНЯК

Викладач-методист ДМШ № 1 Тетяна Данилик-Байдюк зі своїми вихованцями Олею Гірник і Андрієм Дмитренком на конкурсі «Мистецтво XXI століття» у Ворзелі

ПОСТАТІ

ПАН ДИРЕКТОР

ДОСЛІДНИК ДАВНЬОГО ГАЛИЧА ВІТОЛЬД АУЛІХ

Вітольд Ауліх народився 26 січня 1928 року у Львові в сім'ї професора, завідувача кафедри й декана енерґомашинобудівного факультету Львівської політехніки. З 1945 по 1950 рік він навчався на філологічному факультеті Львівського державного університету імені Івана Франка за спеціальністю класична філологія.

Після закінчення університету один рік працював учителем німецької мови Новояричівської середньої школи, згодом – директором Ямпільської семирічки на Львівщині. З 1953 і до кінця життя був пов'язаний з Інститутом суспільних наук. Тут він навчався в аспірантурі відділу археології під керівництвом відомого археолога, професора М. Смішка. У 1954–1955 роках провів перші самостійні археологічні дослідження на слов'янському поселенні Ріпнів, що лягли в основу його кандидатської дисертації. З 1950 року працював на посаді молодшого, а з 1963 року – старшого наукового співробітника. У квітні 1960 року захистив кандидатську дисертацію «Давньоруське селище VI–XI століть у селі Ріпнів Львівської області». Результати розкопок знайшли своє висвітлення у наукових збірниках Києва та Москви й засвідчили появу в українській археології серйозного, вдумливого дослідника. В. Ауліх обґрунтував концепцію про ранню історію Галича, чим найбільше спричинився до відзначення його 1100-літнього ювілею, створення Національного заповідника. Він розв'язав багато спірних питань історичної монографії Галича, показав високий рівень культури й побуту мешканців столиці Галицько-Волинського князівства.

Суто науковий аналіз діяльності цього дослідника варто доповнити враженнями про його прекрасні людські риси. Зовнішньо В. Ауліх виглядав доволі строго: дещо огрядний, з вусами, в окулярах, з паличкою в останні роки свого життя. Та вже з першого знайомства чи розмови з ним відчувалося справжнє духовне багатство, доброта, непересічна інтеліґентність цієї людини.

Особливо тягнулася до нього молодь відділу археології, для якої він знаходив час поговорити не тільки про наукові проблеми, а й життєві справи, давав поради, завжди їм допомагав. Він чи не єдиний з працівників відділу передав своїм молодшим колеґам спомини про старше покоління львівських археологів, цікаві випадки з їхньої творчої біографії. На важкі умови під час вивчення княжого Галича В. Ауліх ніколи не нарікав. Скрашував одноманітний побут членів експедиції цікавими розповідями і навіть приготуванням фірмових «експедиційних» страв. Глибоко до серця брав наукові проблеми, надто переживав за щорічні результати досліджень, перспективи вивчення Галича.

25 років творчого життя В. Ауліх присвятив вивченню княжого Галича. За період роботи експедиції під його керівництвом, яка з 1989 року постановою Президії АН України була перетворена у Галицьку постійно діючу археологічно-архітектурну експедицію, були проведені найбільш масштабні роботи за всю майже півторастолітню історію вивчення й дослідження Галича. Тут вивчено понад 10 тисяч квадратних метрів культурного шару на городищі, посадських районах та церквах. Під час розкопок відкрито 30 заглиблених житлових будівель, понад 60 печей від наземних споруд, сотні господарських ям, залізоплавильні та ювелірні майстерні, поховальні пам'ятки, досліджено оборонні лінії в різних місцях Крилоського городища. Колекція знахідок цих досліджень налічує понад 3000 унікальних та благородних металів, скла, кісток й каменю.

Наукові звіти Галицької експедиції обсягом близько 1000 сторінок машинописного тексту та понад 500 таблиць з рисунками, кресленнями й фотоілюстраціями є надзвичайно цінним джерелом для висвітлення історії та культури княжого Галича від його початків до XIV століття.

В. Ауліх є автором майже сотні наукових праць, присвячених вивченню слов'янської та княжої доби Карпато-Волинського реґіону. Його перу належать численні рецензії на праці українських, білоруських та польських дослідників, відгуки на кандидатські та докторські дисертації. Він був учасником всесоюзних, республіканських та міжнародних конференцій археологів, у тому числі першого та п'ятого Міжнародних конґресів слов'янської археології у Варшаві та Києві в 1965 і 1985 роках, конференції, присвяченої 1500-літтю Києва (1982), наукових сесій археологів у Москві, Тбілісі, Мінську, Одесі та інших містах.

В останній період свого життя дослідник працював над монографією про Галич, яку не встиг підготувати через хворобу. Та все ж в окремих статтях, розділах колективних праць обмірковував майбутнє відділу археології. Коли вже був важко хворим, він не міг дочекатися початку експедиції, щоб знову приїхати на Крилоську гору, де ніби отримував друге дихання. Тут вже забував про дієту, поради і рекомендації лікарів. Його найкращим лікарем ставав княжий Галич.

Любили й поважали Вітольда Ауліха мешканці Крилоса, з якими він налагодив добрі стосунки, знаходив час поспілкуватися й заодно дізнатися про цікаві знахідки, запозичити цінну інформацію від них. За традицією, яка йшла ще від Я. Пастернака, директора музею Наукового товариства ім. Шевченка, його величали у Крилосі «пан директор».

Марія СОХАН,
науковий співробітник історичного відділу Національного заповідника «Давній Галич»

ТВОРЦІ

В ІМ'Я МАЙБУТНЬОГО ПОВЕРТАЄ МИНУВШИНУ

Один із найстаріших з діючих в Україні скитів – чоловічий монастир Скит Манявський, що, за словами Сидора Воробкевича, знаходиться там, «де над Манявою ліс густий». Його справедливо називають «українським Афоном» – бастіоном духовності, місцем молитви й очищення від скверни.

Історичні корені його сягають давніх поганських часів, бо тут були зосереджені поганські капища, а з прийняттям християнства там засновується монастир, який стає оплотом православ'я. Манявський скит зазнав розквітів і руйнацій, знищення і розбудови. В його стінах билось серце української культури. В різні часи тут проживали відомі історичні постаті. Його оспівували поети, вивчали й вивчають історики та культурологи, відвідували державні діячі, паломники з Буковини, Молдови, Румунії і різних куточків світу. Манявський скит був добре укріпленою оборонною фортецею, яка була обведена високими мурами, мала три вежі, з яких найміцніша – чотириярусна вежа «Скарбниця», виїзна і в'їзна брами, а також церква Воздвиження Чесного Хреста.

Та австрійський цісар Йосиф II своїм указом від 1 липня 1785 р. закрив Манявський скит. Скитська церква була осквернена, майно було роздане, храм розібраний і переданий до Надвірної, а 5 вересня 1914 року згорів, великий дзвін був розбитий, а середній перевезли до Солотвино, доля іконостасу довго залишалась невідомою (а його малював ієромонах-художник Йов Кондзелевич). Сьогодні відреставрований іконостас зберігається в Національному музеї Львова і його виставляють в експозиціях тільки фраґментарно до певних дат.

Так святиня до 1971 року зазнавала руйнації і тільки на коротеньку згадку про неї натрапляємо в третьому томі «Історії міст і сіл УРСР. Івано-Франківська обл.», хоча в періодиці з'являлися статті про необхідність відбудови й реставрації оплоту духовності – Манявського скиту.

Так, уряд затвердив Програму відтворення видатних пам'яток історії та культури України, де передбачалося відбудувати колишній монастир. Реставраційні роботи доручили виконувати інституту «Укрзахідпроектреставрація», яку очолював Іван Могитич, на жаль, нині покійний. Основними спеціалістами були архітектор Зеновій Соколовський та будівельник Богдан Галебан – вихідці з Львівщини.

Мені у Львові пощастило зустрітись з Богданом Галебаном. Тепер він – заслужений будівельник України. А тоді, в 1970 році, його, молодого виконроба, уродженця села Рівня Стрийського району, який після закінчення Львівського будівельного технікуму чотири роки працював в СУ № 19 Львівпромбуду, загітував Іван Могитич взятися за важливу роботу з реставрації Манявського скиту. Коли рано навесні приїхав у Маняву, то застав тільки сторожиху Анну Букатюк та бриґадира Богдана Будяна, розглядав руїни, з яких навіть важко було уявити, якою має бути кінцева робота. Вдивлявся в проекти, розроблені Дудяком, розглядав збережені світлини й малюнки, консультувався з архітекторами, набирав будівельників і так протягом п'ятнадцяти років працювали на об'єкті. Домівка сторожихи Анни Букатюк стала йому як рідна, а господиню навіть мамою звав.

Богдан Галебан (праворуч) – заслужений будівельник України – виконавець реставраційних будівельних робіт, Михайло Ходан (у центрі) – колишній головний архітектор області, Петро Гайдащук (ліворуч) – колишній головний архітектор Богородчанського району

Треба зазначити, говорить пан Богдан, що Івано-Франківський відділ Львівської науково-виробничої майстерні Інституту «Укрпроектреставрація», директором якого його згодом призначили, провів дуже велику роботу. А також була підтримка влади – як обласної, так і Богородчанського району, зокрема, дуже проникнувся відповідальністю за об'єкт головний архітектор Петро Гайдащук. Окрім бюджетного фінансування, велику допомогу надали мешканці Богородчанського району й села Манява, а також зібрала кошти Івано-Франківська обласна організація Українського товариства охорони пам'яток історії та культури й працівники Богородчанського та Надвірнянського лісокомбінатів.

Велика допомога була і від Івана Скрипника – тодішнього вчителя Манявської школи, а згодом відповідального працівника музею «Манявський скит». Надавав підтримку і Михайло Вишиванюк та головний архітектор області Михайло Ходан. З ними згодом доводилось працювати на відновлювальних роботах у Галичі, на спорудженні музею писанки в Коломиї та інших історичних пам'яток області.

Богдан Галебан роботі на Прикарпатті присвятив 30 років із 42 літ праці в сфері реставрації. Великі зусилля були докладені в перенесенні дерев'яної церкви на територію Манявського скиту, бо ніяка громада не давала згоди, хоча церкви були закриті. Але можемо з радістю сказати, що вже у 2001 році був закладений наріжний камінь Хрестовоздвиженського собору, а 20 жовтня 2002 р. новозбудований собор і братські келії були освячені єпископом Іоасафом, який у жовтні 1997 р. рішенням священного Синоду УПЦ КП був призначений на Івано-Франківську кафедру. А в 1999 Манявський скит повністю передали під патронат УПЦ КП.

Сьогодні Манявський скит все більше й більше привертає до себе мирян, тут відбуваються фестивалі духовної музики, в яких беруть участь церковні хори й дитячі колективи. Відроджується святиня і зростає духовність українців.

Любов ЗОРІНА

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

ЯК КРИНИЦЯ ЦІЛЮЩОЇ ВОДИ

В обласній науково-методичній бібліотеці ім. І. Франка відбулася зустріч з молодою поетесою з Надвірни Марією Воробець, яка презентувала читачам свою третю книгу поезій «Шлях в серце». Це філософські роздуми, осмислення Бога й себе в цьому світі, який не має меж.

Спілкуючись із читачами, пані Марія не тільки читала свої поезії, які, як вона сказала, їй приходять звідкись із небес, але ділилась науковою інформацією про технічні досягнення в пізнанні світу й людини.

Представила поетесу завідувачка краєзнавчого відділу бібліотеки Ольга Черепович, а також видавець рейтинґового аґентства «Ділова Івано-Франківщина» Георгій Соляник, який розповів, що за шість років творчої співпраці (адже і попередні книги також видавались при сприянні аґентства) зрозумів, яка глибока ця молода поетеса-науковець і яка сила її поезій у піднесенні духовності. Пан Георгій подарував бібліотеці новий довідник «Ділова Івано-Франківщина» та щорічний бізнес-довідник «Ділові рекомендації 2010 р.», а пані Марія для бібліотек області – свої збірочки.

Любов ХУДИК

РОДИНА, РОДИНА...

ЛЮБОВ ДО МУЗИКИ ЄДНАЄ

Діти родини Карпівих з Угринова із вчителькою Романною Затварською

В родині Карпівих, яка мешкає в Угринові, – шестеро діточок. Старшому Василькові уже п'ятнадцять років, Софійці – тринадцять, Соломійці – дванадцять, Івасикові – одинадцять, Михайликові – вісім, Любочці – п'ять. І всі діточки, окрім навчання в першій українській гімназії, угринівській школі, навчаються у ДМШ № 2, де гру на фортепіано викладає прекрасна вчителька Романна Затварська. Василько закінчив музичну школу, а Соломійка ще опановує гру на скрипці так, як і брат. А ще діти навчаються в художній школі.

Батько, отець Роман, і мама Віра виховують дітей у християнському дусі й дають їм всебічний розвиток, готуючи до суспільного життя. Між діточками панують любов, взаємоповага, працелюбність, повага як до однолітків, так і до старших. Вдома брати і сестри активно допомагають по господарству. Вони змалечку привчені до порядку, дисципліни, самообслуговування, дуже товариські. Матуся навчає діточок вишивати, куховарити, а хлопчики, приглядаючись до цих занять, також вчаться хатньої роботи. Вже стало традицією проводити перед академконцертами репетиційні концерти вдома, а дитячі малюнки прикрашають стіни оселі.

Вчителька музики Романна Василівна з захопленням розповідає про своїх вихованців, радіє їхніми успіхами, а вони до неї злітаються на спілкування з музикою, за порадою, адже їхня вчителька ще й письменниця, походить з родини знаменитих Синичів, Мельників, Затварських, тож від неї дізнаються багато цікавого. Отака дружня родина, що всі закохані в прекрасне мистецтво.

Зоряна БАРВІНСЬКА

ЖИТТЯ ГРОМАД

20 березня 2010 року Івано-Франківський осередок Союзу українок відзначив ювілейну дату – 20 років відновлення діяльності організації. В будівлі «Просвіти» (довоєнному приміщенні «Сокола») зібралися союзянки, гості, представники міської та обласної адміністрацій, громадських організацій.

Подаємо спомини Стефанії Юркевич з нагоди роковин відновлення діяльності Союзу українок.

ПОСТУП СОЮЗЯНОК

4 лютого 1990 р. в Івано-Франківську відбулися установчі збори, а 10 лютого обрали раду, членами якої стали І. Строцька, У. Скальська, Н. Островська, М. Когутяк, Л. Говенко, Я. Путько, Г. Іроденко, Г. Магуряк, Л. Сорохтей, М. Сало, М. Сокальська, Я. Шурта (почесний член).

Головою Івано-Франківського міського осередку Союзу українок обрали У. Скальську, згодом – К. Мицан, М. Турчин, В. Дрінь, Л. Кафтан, Р. Романюк. З 2001 року осередок названо іменем Ольги Дучимінської. Сьогодні в обласному центрі маємо вісім осередків СУ, які об'єднані в центральну міську організацію, головами якого були О. Краснопера, О. Харук, О. Левтюх, У. Шведюк, М. Микитюк.

27 травня 1990 р. відбулась установча конференція Крайового Союзу українок (присутні голови й членкині шести осередків області: м. Коломиї – Н. Монастирська, м. Болехова – Л. Дармохвал, м. Калуша – І. Сохацька, м. Долини – М. Юкіш, м. Івано-Франківська – У. Скальська, с. Залукви Галицького р-ну – Ю. Бучко та інші). Головою КСУ обрали В. Бойко, співголовами – Л. Говенко та М. Когутяк, відповідальним секретарем – Л. Сорохтей. А вже 23 червня 1990 р. в Івано-Франківську відбулося жіноче віче Прикарпатського краю, скликане з нагоди 56-их роковин Світового Конґресу СУ у Станиславові, що відбувся у 1934 р., учасниками якого були посол Мілена Рудницька, сенаторка Олена Кисілевська, голова Світового СУ, професор Празького університету Софія Русова. Жіноче віче допомогло усвідомити, що Союз українок може й повинен стати осередком відродження національних, духовних цінностей, традицій. Тому й почали в 1990 році активну підготовку вчителів-катехитів, що дало можливість з 1 вересня 1990 р. почати в школах області катехизацію дітей.

Важко назвати прізвища тих, які були найактивнішими, їх дуже багато: У. Скальська, Л. Сорохтей, А. Лащук, О. Краснопера, Л. Говенко, М. Сало, Я. Путько, Л. Любінецька, М. Турчин, С. Юркевич та інші.

Потім продовжували боротьбу за повернення місту, селу гарної назви малого храму культури – народних домів, а вже через кілька місяців була ухвалена постанова виконкому обласної ради «Про відродження культурно-просвітницької роботи та створення народних домів «Просвіта».

Проведена звітно-виборна конференція Крайового Союзу українок за 1990–1992 роки, змінена назва Крайового СУ на Івано-Франківський відділ Союзу українок, головою обрали Любомиру Говенко. Згідно Статуту СУ, до Координаційної ради входять всі голови філій СУ області, а до управи відділу обрали І. Строцьку, Г. Куцан, М. Турчин, К. Мицан, О. Савицьку, Л. Сорохтей, В. Бойко, М. Когутяк, С. Юркевич.

Головою відділу СУ обрали Л. Говенко, співголовою – Л. Сорохтей, відповідальним секретарем – О. Савицьку, скарбником – Г. Іроденко, головою ревізійної комісії – Д. Масляк, членами ревізійної комісії – У. Шведюк, М. Зінченко.

Наша робота була зумовлена практичними потребами, які розглядали в двох аспектах – участі жіноцтва у громадському житті й боротьбі за свої права. У відділі СУ передбачили роботу культурно-просвітньої референтури та референтури з охорони здоров'я та екології.

1990 рік

Вперше відновили Свято Матері (друга неділя травня), яке урочисто відбулось в Івано-Франківську, Коломиї, Болехові, інших осередках області.

В Калуші провели виїзне засідання з питань духовного відродження «Хліб наш насущний».

Взяли участь у роботі республіканської конференції в Києві, що була присвячена пам'яті Софії Русової.

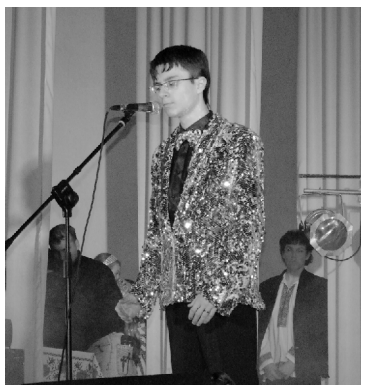
Відбулося засідання під назвою «Духовне відродження українського народу» на базі школи № 18 м. Івано-Франківська.

Участь у Першій всеукраїнській конференції «Українка в боротьбі за волю України» (м. Львів).

У лютому 1990 р. в Івано-Франківську зорганізувався хор Союзу українок (перший дириґент – М. Сало, концертмейстер – У. Строцька, згодом – Г. Терлецька, тепер – Д. Циганкова), який має звання народного, є лауреатом премії ім. Марійки Підгірянки, активно представляє СУ на багатьох конкурсах, фестивалях, є окрасою СУ. Хори є майже в усіх осередках області. Велику просвітницьку роботу проводить СУ м. Калуша (голова – Л. Телька)

(Далі буде)

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО...

Святослав Винник навчається у 8 класі Долинської ЗОШ № 4 і в сьомому класі ДМШ по класу скрипки, але самостійно опанував гру на фортепіано, гітарі, бандурі. Вчителі Святослава дуже задоволені своїм учнем, особливо вчитель гри на скрипці – Богдан Погонич, адже бачить у ньому видатного скрипаля.

Та в хлопчини ще й голос із чудовим забарвленням – оксамитовий бас-баритон широкого діапазону. Це на одному з конкурсів помітив професор Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника заслужений артист України Михайло Сливоцький і порекомендував хлопцеві серйозно займатися академічним вокалом. Отож вчителька з вокалу Ольга Роп'яник почала займатись із талановитим хлопцем і результат не забарився.

Святослав у 2009 році здобуває першу премію на конкурсі ім. М. Лисенка, другу премію на конкурсі «Дивоцвіт», а цього року його включають до складу концертного туру талантів Долищини до Сполученого Королівства Нідерланди, який підтримав мер міста Володимир Гаразд. Щороку Святослав бере участь у фестивалі «Повір у себе», адже він є інвалідом по зору і як переможець обласного конкурсу у 2008 році побував в Артеку на фестивалі й там теж здобув перемогу.

Звичайно, перемоги окрилюють хлопця, тож він серйозно замислився над тим, щоб зайнятися музикою і почати професійне навчання з Львівського музичного училища по класу скрипки й паралельно займатися в підготовчій студії при Львівській академії мистецтв, вдосконалюючи свої вокальні здібності, щоб стати оперним співаком.

А 11 квітня на Дев'ятому відкритому обласному конкурсі-фестивалі української естрадної пісні, присвяченому 61-ій річниці від дня народження Володимира Івасюка, Святослав вразив журі й глядачів своїм співом під гітару. Він виконував пісню В. Івасюка «Я піду в далекі гори» і пісню В. Крищенка «Вишенька-черешенька».

Та до всіх талантів можна додати ще написання віршів і, як каже мама Оксана, дар уважного слухача й щирого співрозмовника, чуйного сина і доброї людини. А це дуже гідні якості. Тож хай збуваються мрії Святослава і Бог дає йому і його рідні здоров'я. А ми пропонуємо увазі читачів його віршові твори.

* * *

Україно-нене!
Моя всемогущая мати!
Люблю тебе серцем –
як про це мені сказати?..
Від Карпат високих,
від степів широких
Дарами земними,
думками святими
Молюся за Тебе
я щиро до Бога,
Щоб була в Тебе, нене,
щасливая дорога.

* * *

Весняне сонце,
Весняне сонце
Діточок скликає.
Весняне сонце,
Весняне сонце
Квіточки вбирає.
Хай буде сонце
У кожнім віконці,
Сонячно всюди
І щасливі люди.

ПАМ'ЯТАЄМО

Щодня, йдучи вулицею Січових стрільців, не можна не замилуватися, як магазином-галереєю «Оле-тур», так і територією навколо магазину. Все таке казкове, яскраве, вишукане. Тисячі громадян одержують естетичну насолоду, захоплюються всією цією красою, яка залишає в їхніх серцях незабутні враження. І кожен, хто торкнувся цієї казки, зберіг у серці чарівний образ господині цього царства краси – Ірини Олексюк, запам'ятав її щиру посмішку, енерґію добра, рух мрії, творчості, дії.

Вона для кожного залишилась тією ластівкою, яка клопочеться над гніздечком, тим первоцвітом, що сповіщає про весну, тією Княгинею міста, яка, мов писанка, несе код вічності, тим вітрилом ковчега, що прямує до омріяного – щасливого суспільства, де панують добро, краса, людина під покровом і з благословення Бога.

Пані Ірина робила все для того, щоб запанували ці категорії, сама тендітна, взяла на себе відповідальність робити місто красивим, привабливим, добрим, щедрим, милосердним.

Та лет її мрій обірвався 15 березня в такому розцвіті сил, у повнолітті її сина, в очікуванні змін. Обірвана струна серця не плаче, але нагадує всім: життя триває, і все добре, засіяне в душах людей, буде зростати й розцвітати, даватиме плоди.

Нам усім не вистачатиме цієї посмішки, цієї уважності й творця краси, але для нас усіх є обов'язок в ім'я вдячності, в пам'ять про Ірину бути кращими, любити життя, людей, красу і продовжувати її справи.

Друзі, шанувальники,
гості міста,
партнери по бізнесу,
всі, хто отримав
краплинку енерґії
від ІРИНИ ОЛЕКСЮК